

**ผู้ประกันตนขอรับประโยชน์ทดแทน ... นายจ้างจะฟ้องคดีต่อศาลปกครอง
ขอให้เจ้าหน้าที่แจ้งผลการพิจารณาและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้หรือไม่ ?**

โดย นายปกครอง

กรณีผู้ประกันตนยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทน และ นายจ้างขอทราบผลการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่และขอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง แต่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งปฏิเสธ... ! กรณีดังกล่าว นายจ้างมีสิทธิที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ขอให้มีคำพิพากษาให้พนักงานเจ้าหน้าที่วินิจฉัยข้อพิพาทและแจ้งผลการวินิจฉัยให้ทราบและเปิดเผยข้อมูลตามที่นายจ้างขอได้หรือไม่ ?

มูลเหตุของคดีนี้ คือ ผู้ประกันตนยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทน “กรณีว่างงาน” พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคมจึงมีหนังสือเชิญนายจ้างไปพบเพื่อให้ถ้อยคำเกี่ยวกับการจ้างงาน ลักษณะการทำงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ การจ่ายค่าจ้าง และการนำส่งเงินสมทบของลูกจ้าง (ผู้ประกันตน) โดยนายจ้างได้เข้าพบพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหนังสือเชิญดังกล่าว และต่อมานายจ้างได้ขอทราบผลการวินิจฉัยพร้อมกับขอตรวจดูและขอคัดสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น คำขอของผู้ประกันตน บันทึกถ้อยคำ คำวินิจฉัย และรายงานความเห็นของเจ้าหน้าที่ แต่เจ้าหน้าที่ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว

นายจ้างเห็นว่า การที่เจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ตนเองไปให้ถ้อยคำ ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลให้ตนเองต้องปฏิบัติตาม **จึงเป็นกรณีในกรณีพิพาทระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ประกันตน** และได้รับผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิโดยตรง จึงยอมมีสิทธิได้รับทราบผลการพิจารณาและเอกสารที่เกี่ยวข้อง การที่เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติเป็นการละเลยต่อหน้าที่และการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องต่อศาลปกครองขอให้มีคำพิพากษาให้ผู้อำนวยการสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) และพนักงานเจ้าหน้าที่ (นางสาว ก.) (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) วินิจฉัยกรณีพิพาทระหว่างนายจ้าง (ผู้ฟ้องคดี) กับ ผู้ประกันตน และแจ้งผลการวินิจฉัยให้ทราบและให้เจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลตามที่ขอ คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัย ๒ ประเด็น

ประเด็นแรก นายจ้างมีสิทธิฟ้องขอให้ศาลปกครองออกคำสั่งบังคับให้พนักงานเจ้าหน้าที่วินิจฉัยข้อพิพาทระหว่างนายจ้าง (ผู้ฟ้องคดี) กับ ผู้ประกันตน และแจ้งผลการวินิจฉัยให้ทราบได้หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเพียงการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาการขอรับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมในกรณีว่างงานว่าผู้ประกันตนที่ยื่นคำขอมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนหรือไม่ เพียงใด ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งเป็นเรื่องระหว่างผู้ประกันตนกับสำนักงานประกันสังคม จึงไม่มีข้อพิพาทระหว่างผู้ประกันตนกับผู้ฟ้องคดีเกี่ยวกับการขอรับประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องวินิจฉัย และไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ประกันตนยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนต่อสำนักงานประกันสังคม ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาตามคำขอดังกล่าว

ประเด็นที่สอง นายจ้างมีสิทธิฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลตามที่ขอหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดขั้นตอนหรือวิธีการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะว่า กรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ดังนั้น การที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ผู้ฟ้องคดีจึงต้องยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการฯ เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อน

หรือเสียหายก่อนฟ้องคดี และเมื่อคณะกรรมการฯ มีคำสั่งเป็นประการใดแล้ว หากผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย จึงจะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ จึงเป็นกรณีที่ยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายก่อนนำคดีมาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ศาลปกครองมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๙๗๐/๒๕๕๖)

ข้อพิพาทในคดีนี้ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อทั้งเจ้าหน้าที่ นายจ้าง และผู้ประกันตน (หรือทายาทผู้มีสิทธิ) กรณีที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองซึ่งจะต้องพิจารณาเงื่อนไขการฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังที่ปรากฏในคดีนี้ ๔ ประการ คือ (๑) ต้องเป็นข้อพิพาทที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง (มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง) (๒) ผู้ฟ้องคดีต้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง) (๓) การแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายดังกล่าวจะต้องมีค่าบังคับของศาล (กล่าวคือ ศาลปกครองออกคำสั่งได้ เช่น เพิกถอนคำสั่งหรือสั่งให้เจ้าหน้าที่กระทำการหรืองดเว้นการกระทำ ฯลฯ (มาตรา ๗๒)) (๔) ถ้ามีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องนั้นไว้ จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการดังกล่าวก่อนฟ้องคดี (มาตรา ๔๒ วรรคสอง) ...เงื่อนไขการฟ้องคดี... สำคัญนะครับ !
